

Invatamantul Deschis la Distanta prin CENTRUL EUROHOT

Termeni de referinta - Terminologie utilizata

In numeroase tari din Europa termeni ca "invatamant deschis", "invatamant flexibil", „invatamant la distanta" sau "invatamant bazat pe resurse", au fost deseori utilizati in mod arbitrar si chiar intr-un context gresit. Avind in vedere ca toti acesti termeni se suprapun in ceea ce priveste scopul final si metodele de transmitere a cunostiintelor se pune problema daca exista cu adevarat diferente majore intre ei. In general alegerea unui termen adesea depinde de context, de politica de promovare a unui sistem de invatamant si nu in ultimul rind de fondurile disponibile. Pentru a avea o imagine mai exacta a semnificatiei fiecarui termen in parte sa aruncam o privire mai de detaliu asupra acestora.

Invatamant la Distanta

In general profesorii care abordeaza sau lucreaza cu acest mod de predare a cunostiintelor au adoptat acest termen pentru a defini o serie de scheme de predare si verificare care opereaza sub forme diferite. Trasatura comuna a acestor scheme a fost distanta dintre cursant si profesor, iar comunicarea dintre ei se realizeaza printr-un mediu ca: posta, E-mail, telefon, fax, retele de calculatoare, videoconferinte, etc.

In timp acest termen a fost completat cu termenul Deschis astfel ca in prezent adesea se utilizeaza un termen combinat Invatamant Deschis la Distanta.

Invatamant Deschis

Termenul de invatamant deschis a fost adoptat pentru a introduce filozofia cresterii accesibilitatii cursantilor la materialele de invatamant si a dezvoltarii acestora intr-o maniera in care nici o categorie de cursanti sa nu fie dezavantajata. In vederea cresterii accesului direct si deschis la invatamant se pot mobiliza toate strategiile de invatamant la distanta.

Invatamant Flexibil

Termenul de invatamant flexibil a fost adoptat pentru a pune in evidenta abilitatea de a organiza cursuri intr-un mod flexibil, apeland la o combinatie diversa de moduri si medii de predare ca: studiul individual, invatamant la distanta, conferinte, seminarii, cursuri de vara, etc. Aceste moduri de predare au in comun faptul ca se bazeaza pe exploatarea unor materiale de invatamant numite si resurse de invatamant si mai putin pe cursuri si seminarii oferite in clasa de profesori.

Invatamant Bazat pe Resurse

Invatamantul Bazat pe Resurse se concentreaza pe materialele de invatamant (resursele) care - creaza studentilor un cadru deschis si flexibil de acces la aceste resurse. Pina la un anumit nivel, invatamantul bazat pe resurse scoate din clasa studentul si il plaseaza la o anumita distanta de profesor si de suportul direct al acestuia, similar cu cazul invatamantului deschis la distanta. Intrucat invatamantul bazat pe resurse nu reprezinta un mod de alegere al studentului ci este o oferta coordonata de institutie (universitate, colegiu, scoala), studentii au nevoie de suport suplimentar pentru a se adapta noilor conditii de invatare care solicita pe o treapta superioara participarea interactiva a acestora.

O scurta incursiune in istorie

Este bine cunoscut ca sistemul de educare la distanta face parte din sistemul educational European de peste 150 de ani inceputurile invatamantului la distanta se regasesc in Marea Britanie inca din anul 1840 dar se poate admite ca el functioneaza in majoritatea tarilor Europene inca de la inceputul acestui secol. Intre anii 1890 si 1920 au inceput sa functioneze regulat scoli de invatamant la distanta in tari ca: Germania, Franta, Italia, Olanda, Suedia, Belgia, Spania, Elvetia, Danemarca, Norvegia si Finlanda. Multe din institutiile de pionerat inca functioneaza iar citeva dintre ele au devenit institutii mari apreciable care ofera invatamant bazat pe o multitudine de forme si medii de predare si verificare.

Deși situațiile concrete variază de la țară la țară este unanim recunoscut că instituțiile care promovează învățământul deschis la distanță în Europa aduc o contribuție remarcabilă la ridicarea gradului de calificare a personalului din industrie, servicii publice, sănătate, diferite meserii și în general asigură accesul la o pregătire continuă pe tot parcursul vieții active a adulților.

Deși învățământul deschis la distanță are o mare tradiție în Europa, totuși introducerea lui la nivelul universităților este în general de dată mai recentă. În majoritatea țărilor interesul pentru educația la distanță la nivel universitar a apărut între anii 1960 -1970. Se pot distinge două curente în dezvoltarea și implementarea acestui nou sistem în universitar. Primul este legat de dezvoltarea unor universități specializate în utilizarea metodelor de învățământ la distanță adesea denumite universități deschise ca: British Open University în Marea Britanie, Distance Education University în Spania, German Fernuniversität în Germania, etc. Un al doilea curent a avut ca bază introducerea programelor de învățământ la distanță în cadrul universităților convenționale. În această direcție sunt remarcabile eforturile de integrare a învățământului la distanță în universități din Marea Britanie, Franța, Suedia și Germania. Ca exemplu este de amintit programul Open Tech introdus în Anglia în anii 1980 care a implicat peste 300 de instituții ce au produs pachete și programe de învățământ specializate, 150 de universități și colegii care au implementat aceste programe, multe dintre ele incluzând învățământul la distanță și suportul tehnic al acestuia.

Pe lângă educarea în instituții specializate, programele de învățământ la distanță sunt utilizate cu succes în mari companii industriale, în administrația locală și centrală, la însușirea de tehnologii noi moderne și recalificarea personalului disponibilizat. În multe situații sunt utilizate pachetele de programe și cursuri oferite de universități, colegii sau instituții specializate care răspund direct unor necesități imediate ale unei industrii specifice. Într-o perspectivă Europeană în ultimul timp se remarcă eforturile depuse în direcția acreditării sistemelor de învățământ deschis la distanță, a recunoașterii diplomelor la nivel European, a realizării unor rețele Europene regionale de învățământ la distanță, introducerea pe scară largă a metodelor moderne de comunicație și a conceptelor de

Telematica, dezvoltarea unor programe de invatamant transnationale comune si nu in ultimul rind cresterea activitatii unor institutii specializate ca European Association of Distance

Teaching Universities (EADTU), European Distance Education Network (EDEN) si International Council for Distance Education (ICDE)

Invatamantul Deschis la Distanta intr-o perspectiva Romaneasca

In general invatamantul deschis la distanta implica utilizarea unor metode si tehnici noi de invatat cu scopul de a imbunatati substantial flexibilitatea invatarii in raport cu spatiul, timpul, alegerea continutului, a resurselor de invatamant pentru a spori calitatea invatamantului traditional si a gradului de acces la sistemele educationale de la distanta fata de institutia care le ofera.

In cele care urmeaza ne propunem sa prezentam pe un caz concret experienta acumulata in Romania in implementarea unui program de invatamant la distanta intr-un domeniu specific, industria constructiei si intretinerii drumurilor.

Locul de implementare al programului

Universitatea Tehnica de Constructii Bucuresti (UTCB), anterior mentionata sub denumirea de Institutul de Constructii Bucuresti (ICB) este cea mai importanta institutie de invatamant superior din Romania care ofera invatamant intr-o gama larga de subiecte legate de industria constructiilor. In particular Facultatea de Cai Ferate, Drumuri si Poduri a oferit educatie inginereasca pentru marea majoritate a inginerilor de drumuri, poduri si cai ferate din Romania, avind o experienta de peste 100 ani. Facultatea CFDP ofera pe langa pregatirea de baza si specifica a viitorilor ingineri si o serie de programe post-universitare, studii aprofundate si doctorale si programe de pregatire continua.

In toamna anului 1991 s-au pus bazele unui parteneriat intre UTCB, organizatii specializate din Romania si City of Bath College (CBC) din Marea Britanie, cu scopul de a dezvolta si implementa un program de invatamant bazat pe resurse care sa raspunda precis nevoilor specifice ale industriei constructiei si intretinerii drumurilor in Romania. Parteneriatul a avut la baza fonduri ale Uniunii Europene prin Programe TEMPUS si in final a realizat un transfer unic

de tehnologie pedagogica din Europa de Vest in Romania. Incepind cu toamna anului 1991, UTCB si CBC au cooperat la dezvoltarea unui Centru specializat pentru proiectarea, dezvoltarea si producerea unor materiale de invatamant deschis la distanta, localizat strategic la Facultatea CFDP - Centrul EUROHOT (European Highway Open Tech). Acest Centru dispune de toate echipamentele hardware si software necesare, echipamente si materiale necesare editarii, multiplicarii si legarii materialelor de invatamant, facilitati de multimedia si o sala de curs/seminarii modern echipata. Tehnologia de productie a materialelor de invatamant la distanta a fost importata integral de la Open Distance Learning Centre din CBC, care deja dezvoltase citeva programe de invatamant la distanta de larga circulatie in Anglia.

Cadrul Organizatoric

In cooperare cu City of Bath College (Marea Britanie), Centrul EUROHOT de la UTCB a produs primul program de invatamant bazat pe resurse pentru lucratorii din industria drumurilor din Romania avind ca beneficiar direct Adiministratia Nationala a Drumurilor (actualmente CNAIR). Principalul obiectiv a fost de a pregati prin sistemul de invatamant la distanta un mare numar de lucratori care activeaza in domeniul constructiei si intretinerii drumurilor si podurilor, in vederea ridicarii calificariilor lor profesionale si a punerii la zi a acestora cu ultimile tehnologii din domeniu. Programul dezvoltat s-a dovedit a fi deosebit de util atat pe termen scurt si mediu rezolvind problema clificarii si recalificam personalului angajat din reseaua Adiministratia Nationala a Drumurilor, cit si pe termen lung prin capacitatile sale de a fi legat cu activitati similare de invatamant din Europa. Adiministratia Nationala a Drumurilor, UTCB Centrul EUROHOT si CBC au lucrat impreuna in cadrul programelor Tempus JEP-EUROHOT 2719 91/92/93 si JEN- EUROHOT 2719/95 pentru a completa si diversifica o schema de invatamant la distanta care asigura o pregatire continua a personalului ce lucreaza in locuri dispersate chiar izolate in reseaua Adiministratiei Nationale a Drumurilor, schema care se va extinde in viitor si la reseaua Directiilor Judetene de Drumuri si Poduri.

Trebuie subliniat faptul ca programul de invatamant a rezultat pe baza unui studiu de piata care a pus in evidenta lipsa unui cadru organizat de pregatire a tehnicienilor care isi desfasoara activitatea in domeniu drumurilor si podurilor. In viitor flexibilitatea sistemului permite abordarea unor alte nivele de pregatire specifice ca cursurile postuniversitare, asigurind pe aceasta baza pregatirea permanenta a tuturor specialistilor dintr-un domeniu prioritar de activitate.

Care sunt beneficiile utilizarii Metodologiei de Invatamant la Distanta

Este bine cunoscuta nevoia permanenta de pregatire continua a personalului, insa in situatiile de criza economica adesea invatamantul sufera direct prin diminuarea drastica a investitiilor. Daca se compara costurile pe care le implica un invatamant deschis la distanta cu alte practici traditionale se poate usor observa reducerea substantiala a acestor costuri adesea cu 2 pina la 5 ori. Aceste reduceri apar ca rezultat al utilizarii mai eficiente a resurselor care asigura ca bugetele alocate sunt utilizate direct in invatamant si nu in actiuni de cazare, transport, diurne, etc.

Principalele avantaje oferite de metodologia de invatamant la distanta care au decis alegerea acesteia ca alternativa de pregatire a personalului din Adiminstratiei Nationale a Drumurilor sunt:

- costuri reduse fata de metodele traditionale de invatamant
- schema de invatamant este flexibila imbunatatind accesibilitatea cursantilor si calitatea
- utilizarea mai eficienta a resurselor umane existente
- accesul larg la calificare a personalului in industrii specifice
- eficienta utilizare a resurselor de invatamant
- invatamantul poate fi oferit in locul si la momentul solicitat de beneficiar
- pregatirea cursantilor nu depinde de un loc specific clas, amfiteatru
- nu solicita frecventa la cursuri, cursantii invata in ritmul propriu
- ofera o atmosfera relaxanta pentru cursanti si profesori
- contribuie la dezvoltarea unor abilitati de invatare si de autoinstruire
- utilizeaza o gama larga de resurse de informare si stimulare
- pregatirea se verifica prin teste periodice si finale

Cum functioneaza Invatamantul Deschis la Distanta

Metodologia de Invatamant la Distanta se bazeaza in principal pe un pachet de cursuri scrise intr-o maniera speciala, dezvoltate sa raspunda direct la necesitatile utilizatorului. Aceste cursuri sunt insotite pentru usurarea intelegerii prezentarilor de caste video care exemplifica tehnologii de executie si/sau intretinere, lucrari si echipamente specifice, incercari de laborator, etc. Toate componentele textului de invatare la distanta ajuta cursantii sa parcurga materialul scris, sa-l inteleaga si sa invete din el, prezentind cursantului continutul in mod repetat, la diferite nivele de detalieri si din diferite perspective. Pentru a veni in intimpinarea necesitatilor pe termen scurt si mediu ale AND, Centrul EUROHOT a dezvoltat urmatoarele cursuri in sistem de invatamant la distanta:

▪ Proiectarea si constructia drumurilor curs de baza	▪ curs de baza	▪ (3 vol., 900 pag)
▪ Introducere in poduri rutiere	▪ curs de baza	▪ (1 vol.,200 pag)
▪ Intretinerea drumurilor	▪ curs de specialitate	▪ (1vol.,200 pag)
▪ Testarea materialelor de drumuri	▪ curs de specialitate	▪ (1 vol.,200pag)

Toate aceste cursuri sunt insotite de o serie de materiale auxiliare scrise ca: ghidul cursantului in invatamant la distanta, Ghidul tutorelui, Ghidul autorului, Teste intermediare si finale si Teste de examinare finala.

- Fiecare student este legat la o retea de tatori de specialitate care ofera si asigura suportul tehnic si pedagogic al cursantilor intr-o anumita arie geografica. Cursantii studiaza in baza unui program stabilit cu beneficiarul, iar flexibilitatea sistemului le permite ca studiul sa se desfasoare in cel mai convenabil cadru si timp la locul de munca sau acasa.

Durata cursurilor

Pentru a obtine certificatul de absolvire fiecare cursant inscris in sistemul de invatamant la distanta va trebui sa promoveze cursurile de baza si cel putin unul din cursurile de specialitate care sunt recomandate de catre tutore functie de locul de munca al fiecarui cursant.

Pentru cursurile de baza nu se vor depasi 8 luni calendaristice de la data inscrierii in sistem iar pentru cursurile de specialitate se apreciaza ca 4 luni sunt suficiente pentru fiecare curs in parte.

Pentru testarea cunostintelor pe linga testele periodice notate si comentate de tutori, dupa parcurgerea cursurilor de baza si de specialitate se organizeaza un examen final cu probe scrise si orale.

Pe baza testelor periodice inregistrate in baza de date a Centrului-EUROHOT si a examenului final, cursantilor li se confera un Certificat de absolvire recunoscut de Ministerul Invatamantului.